

Paradoxaal Politiebestel. Burgemeesters, Openbaar Ministerie en Politiechefs over de sturing van de politie (2004). L.W.J.C. Huberts, S. Verbeek, K. Lasthuizen en J.H.J. van den Heuvel (Vrije Universiteit, Amsterdam / B&A Groep, Den Haag). Politiewetenschap 17

Onderzoeksvragen

1. Wie heeft formeel en wie heeft feitelijk invloed op het beleid, de organisatie en de inzet van de politie en welke middelen en instrumenten zijn daarbij doorslaggevend?
2. Welke verschillen bestaan er tussen de sturing van de opsporing, toezicht, ordehandhaving en de hulpverlening?
3. Welke betekenis heeft de beleidscyclus voor effectieve sturing?
4. Welke spanningen vloeien voort uit gelijktijdige interne en externe en centrale en decentrale sturingsinitiatieven en hoe staan de betrokkenen uit bestuur, politie en justitie tegenover ontwikkelingen die voor sturing relevant zijn zoals centralisatie, verbreding, economisering en politisering?

Methoden van onderzoek

- literatuurstudie
- interviews met 12 sleutelpersonen
- enquête onder korpschefs, korpsbeheerders, Hoofdofficieren van Justitie, politiechefs, burgemeesters, Officieren van Justitie (n-231)

Samenvatting

Het rapport schetst een beeld van hoe de aansturing van de regiokorpsen in de praktijk verloopt. Gebaseerd op de ervaringen en opvattingen van de meest direct betrokkenen: regionale en lokale bestuurders, (hoofd)officieren van Justitie en regionale en lokale politiechefs worden vragen beantwoord als: wie neemt de belangrijke besluiten over de (regionale) politie, wie heeft feitelijk invloed en macht? Hoe werken de in de Politiewet verankerde bevoegdheden en verhoudingen in de praktijk? Hoe functioneert de aansturing van de politie tegen de achtergrond van de discussie rondom politieke kerntaken, prestatie-sturing en bestelwijziging?

Het onderzoek wijst uit dat in de sturingspraktijk sprake is van tamelijk stabiele invloeds-verhoudingen die er evenwel fundamenteel anders uitzien dan wat de politiewet 'voorschrijft'. Wet en werkelijkheid blijken soms (ver) uit elkaar te liggen. Gezag, beheer en beleid zijn onlosmakelijk verweven en van gezag dualisme is geen sprake, eerder van gezagfragmentatie. Dat alles neemt niet weg, zo concluderen de auteurs, dat binnen het belangrijkste - regionale - machtscentrum, de regionale driehoek, in redelijke harmonie het reilen en zeilen van de politie wordt bepaald.

Dit laat evenwel onverlet dat naar de opvatting van de auteurs wel degelijk sprake is van een aantal spanningen in de sturingspraktijk. Zij worden benoemd en beschreven in termen van paradoxen die zich niet makkelijk laten oplossen, noch door wijzigingen van het huidige politiebestel, noch door veranderingen binnen of van binnenuit het huidige bestel.

Met dit alles raakt het onderzoek aan een aantal wezenlijk aspecten van het politiebestel zoals dat in 1994 met de invoering van de regionale politie is geïmplementeerd. Mede daarom worden de uitkomsten ook gepositioneerd tegen de achtergrond van de vigerende kerntaken- en bestel-discussie. Lokale en regionale actoren onderschrijven weliswaar, zo blijkt, in beginsel het belang van prestatie-sturing en wijzigingen in het bestel. Maar tegelijk betonen ze zich uiterst huiverig voor enerzijds de gevolgen van de huidige wijze van prestatie-sturing en anderzijds het idee van een geheel nieuw bestel als opmaat naar een nationale politie.